

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

c. 8. Sicut ait.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Ex a eodem.

Loquitur de eadem materia cum precedenti: & extenditur quod ibi dictum fuit de episcopis, ad presbyteros & alios clericos.

C A P. VI.

IN eos, qui catholici non sunt, etiam si consanguinei fuerint, episcopi vel presbyteri nihil conferant. Denique hoc, quod de episcopis & presbyteris dictum est, debet de reliquis clericis exaudiri.

COMMENT. V.

Titulus huic capiti prefixus habet ita, Ex eodem, scilicet, concilio Africano, unde precedens caput desumptum est, sed non est in concilio Africano, sed desumitur ex concilio Cartaginensi III. cap. 13.

Hereticis quibuscumque nihil relinquendum. **In eos.] Verba in praecitato concilio sunt aperta, habentque ita: Ut episcopi vel clerici, in eos qui catholici Christiani non sunt, etiam si consanguinei fuerint, nec per donationes, nec per testamentum rerum suarum aliquid conferat. haec ibi. Addit Zonaras, idem esse legibus civilibus constitutum; quod & verum est, quoniam haeretici nihil omnino capere possunt, ex cuiuslibet testamento, aut alia qualibet ultima voluntate, vel contractu. l. Manichaeos. l. diuinam. C. de haeret. cum similibus. quod est in odium haereticorum introductum, ut hac suppliciorum acerbitate respiciant. Vide Theodorum Balsamonem cano. 25. synodi Cartaginensis, ubi plura de interpretatione huius canonis.**

Alexander III. Rhemen. Archiepiscopo.

Christus fuit verus Deus, & verus homo, et sentiens oppositum haereticus est, & excommunicatus.

C A P. VII.

IN Mª Christus perfectus Deus & perfectus sit homo: mandamus, quatenus sub anathemate interdicat, ne quis de eate ro audeat dicere Christum non esse aliquid, secundum quod homo: quia sicut Christus verus est Deus, ita verus est homo, ex anima rationali, & humana carne subsistens.

COMMENT. VI.

EXtat hodie hoc c. in 3. volumine conciliorum generalium post concilium Lateranen. sub Alexandro III. par. 49. c. 20. ubi paulo susus verba concipiuntur, ex quibus hic locus potest illustrari. Ut vero Alexander hoc edictum circa annum Domini 1159. aduersus quosdam magistros scholae Parisiensis, Rehemensis, & aliarum ciuitatum, qui temere dicebant, Christum secundum quod homo erat nihil esse: quam etiam stultitiam multis antea factu

Christum secundum quod homo nihil esse, haereticus est.

alis condemnauit Euthychianus Papa circa annum Domini 276. epistola quadam ad Joannem & omnes Episcopos Beticae prouinciae.

Ex Concilio Lateranen.

Haeretici, receptatores & fautores eorum, excommunicati sunt, & decedentes in hoc peccato, in caetero ecclesiae sapeliri non debent, nec pro eis orari.

C A P. VIII.

ICVT ait beatus Leo: & infra.] Quia in partibus Tholosanis haeticorum, quos alij Catharos, alij Patrenos, & alij alijs nominibus vocant, inualuit damnanda pueritas: eos & defensores, & receptatores eorum, anathemati decernimus subiacere: Et sub anathemate prohibemus, ne quis eos in domo, vel in terra sua tenere vel fouere, aut negociatione cum eis exercere praesumat. Si autem in hoc peccato decesserit, neque sub priuilegiorum nostrorum quibuscumque indultorum obtentu neque sub alia quacunque occasione oblatio, pro eo fiat, aut inter Christianos accipiat sepulturam.

COMMENT. VII.

Sicut ait beatus Leo. Desumptum est hoc fragmentum ex Concilio Lateranensi sub Alexandro III. habito Roma anno Domini 1180. conuocatis 280. Episcopis. Legitur hodie in praefato concilio c. 27. hic vero mutilus est textus, & quasi imperfecta sententia, in authographo ita legitur: Ea propter, quia in Gasconia, Allegesio, & partibus Tholosanis, & alijs locis ita haeticorum quos alij Catharos, alij Patrinos, & alij Publicanos, alij alij alijs nominibus vocant, inualuit damnata pueritas, ut iam non in occulto, sicut aliqui nequitiam suam exerceant, sed suum errorem publice manifestent, & ad suum consensum simplices attrahant & infirmos: eos, & defensores eorum, & receptatores anathemati decernimus subiacere, & sub anathemate prohibemus, ne quis eos in domibus, vel in terra sua tenere, uel fouere, vel negociationem cum eis exercere praesumat: si autem in hoc peccato decesserint, non sub nostrorum priuilegiorum cultibet indultorum obtentu, nec sub alia quacunque occasione, aut oblatio fiat pro eis, aut inter Christianos recipiant sepulturam haec ibi.

In hos iure etiam civilis statuta poena est aut be. Gazaros. C. de haeret. eorundem fit mentio in excommunicamus. el. 2. de haeret. ubi alia etiam haeticorum portenta, qui circa mille ducentos annos in Narbonensi prouincia, & partibus Tholosanis pulularunt, numerantur, cum quibus beatus Dominicus frequentes habuit per decennium disputationes ut alibi diximus.

Oblatio pro eo fiat. Hoc est, ne sacrificium Missae pro eo offeratur, quod hic summus Pontifex vocat oblationem, quia Deo offertur pro expiatione peccatorum: idem etiam intellige de alijs Ecclesiae.

elesti a suffragijs, & pijs precibus, quae pro illis qui vel haereticis, vel de haeresi suspecti decesserunt, offerri prohibentur: cum sacrificia offerri non debeant pro peccatis in mortali peccato c. placuit, 2. q. 5. c. Aut inter Christianos recipiant [sepultura.] quae est quies corporis, & concordat textus in c. qui cumque, §. 1. de haeret. lib. 6. primatio vero sepulturae inter paucos haereticorum numeratur. Alfonso Casirus lib. 2. c. 18. de iusta haeret. punitione. & dixi plenè infra par. 3. super q. 40. ex quo hic locus est illustrandus.

Lucius III.

Haereticus malè sentiens vel malè docens de sacramentis Ecclesiae, excommunicatus est, & conuictus, nisi se correxerit, & errorè abiurauerit, si clericus est, degradetur, & curia seculari tradatur, p[er] quam etiam laicus punietur. Eadem etiam est poena suspectis de haeresi, si se non correxerint: & res ipsae omnino audientia denegatur: saeculares principes, qui iurare nolunt de Ecclesia contra haereticos defendenda, excommunicantur, & terra eorum supponuntur interdictione: ciuitates vero ipsorum resistentes, aliarum commercio, & Episcopali dignitate priuantur: exempti vero subsunt ordinarijs super his, quae contra haereticos insitueruntur.

C A P. IX.

Ad abolendam: & infra. Vniuersos, qui de sacramento corporis & sanguinis Domini nostri Iesu Christi vel de baptismo, seu de peccatorum confessione, matrimonio, vel reliquis Ecclesiasticis sacramentis, aliter sentire, aut docere non metuant, quam sacrosancta Romana Ecclesia praedicat & obseruat: & generaliter quoscunque eadem Romana Ecclesia vel a singulis Episcopis per dioceses suas, cum consilio clericorum, vel clericis ipsi sede vacante cum consilio (si oportuerit) vicinorum episcoporum, haereticos iudicauerint, vinculo perpetui anathematis innodamus: & infra. Praesenti nihilominus ordinatione sancimus, vt quicunque manifeste fuerint in haeresi deprehensi, si clericus est, vel cuiuslibet religionis obumbratione fuscatus, totius ecclesiastici ordinis prerogatiua nudetur: & sic omni officio & beneficio spoliatus ecclesiasticos, saecularis relinquatur arbitrio. Potestatis, animaduersione debita punietur, nisi continuo post deprehensionem erroris, ad fidei catholicae unitatem sponte recurrere, & errorem suum ad arbitrium Episcopi regionis publice confenserint abiurare & satisfactionem congruam exhibere. Laicus autem, nisi (prout dictum est) abiurata haeresi, & satisfactione exhibita, confestim ad fidem confugerit orthodoxam, saecularis iudicis arbitrio relinquatur, debitam recepturus, pro qualitate facinorositatis, & infra. Qui vero inuenti fuerint a sola suspitione notabiles, nisi ad arbitrium Episcopi, iuxta considerationem suspitionis, qualitateque personae, propriam innocentiam, congrua

A purgatione monstrauerint, simili sententia subiacent. Illos quoque, qui post abiurationem erroris: vel postquam se (ut diximus) proprii anathematis examinatione purgauerint, deprehensi fuerint in abiurata haeresim recidisse, saeculari iudicio, sine vlla penitus audientia decernimus relinquendos: & infra. Statuimus insuper, vt Comites, Barones, Rectores, & Consules ciuitatum, & aliorum locorum, iuxta commonitionem Episcoporum, praestito corporaliter iuramento promittant, quod fideliter & efficaciter cum ab eis fuerint requisiti Ecclesiam contra haereticos, & eorum complices adiuuabunt bona fide, iuxta officium, & posse suum: Si vero id obseruare noluerint, honorem quem obtinent, spolientur, & ad alios nullatenus assumantur, eis nihilominus excommunicatione ligandis, & tertis ipsorum interdictione Ecclesiae supponendis. Cuiusmodi autem, quae his institutis duxerit resistendum: vel contra commonitionem Episcopi punire neglexerit resistentes, aliarum carereat commercio ciuitatum, & Episcopali se noverit dignitate priuandam: & infra. Si qui vero fuerint, qui a lege diocesana iurisdictionis excepti, soli subiacent sedis Apostolicae potestati, nihilominus in his, quae sunt contra haereticos instituta, Episcoporum subeant iudicium: & eis in hac parte tanquam a sede Apostolica delegatis (non obstantibus libertatis suae priuilegijs) obsequantur.

COMMENT. VIII.

Vel singuli Episcopi &c. haereticos iudicauerint. Cautè hoc est accipiendum: quoniam neque Episcopi nullo tempore, neque clerici uacante sede, potestatem habent definiendi dubia circa fidem: id enim Romani Pontificis munus est, caquoribus, 2. q. 4. quaest. 1. cap. maiores, de baptis. & eius effectu. Quod vero hic dicitur, tunc locum habere necesse est, cum factum est clarum, id est, cum heretici errant in his, quae iam declarata sunt, & definita per Ecclesiam, nam tunc is censetur haereticus, qui haereticus fuerit ab Episcopo, vel Inquisitore declaratus, quod etiam hic obseruat Joannes Anania nu. 5. Libertinus tract. de agnos. assert. quaest. 8. nu. 5. Si quidam alij facit textus in c. super quibusdam, §. 1. de verbo. sign. quem refert Eymerycus paulo post in hac 2. parte. Totius ecclesiastici ordinis prerogatiua nudetur. Quomodo hoc fiat, traditur in c. degradatio. de penis, lib. 6. relat. infra, hac par. 2. de quo late Eymerycus 3. par. in nono modo processum fidei terminandi, ubi dixi plenè. Nisi continuo. Dux hoc loco voces ponuntur, continuo, & confestim, quarum significatio in hac causa quorundam interpretum mentes vexat, putant tamen accipiendas esse in significatione propria, & ob id cum sua natura indicent temporis celeritatem absque interuallo, quamprimum quis deprehenditur in haeresi, debet redire, aliter Ecclesia misericordiae viscera debet ei claudere, in qua sententia fuisse videtur Panormitanus in dicto c. ad abolendam, nu. 6. licet aliud sentire videatur in c. excommunicamus lib. 1. nu. 10. de haeret. Ceterum

In vulgaris libris: post abiurationem praefati erroris, &c. sed diuino, praefati, nusquam est in antiquis codicibus. Ad hoc praestandum iuramentum compelli possunt, c. vt officij. statuimus, de haeret. lib. 6.

Qualiter intelligendum haereticos esse quos Episcopi haereticos declarant.

Dictiones continuo, & confestim, & continuo, qualiter intelligendae.

eritici se-
tura pri-
nur.
excõ
ame
orari.
fra.]
hare
ij Pa
us vo
us vo
ana-
the-
relin
cũ
ceca-
rorũ
sub
fiat,
hoc. Eten-
Allo
uoca-
ocillo
per-
pro-
Tho
s alij
per-
uitia
mani-
tra-
& re
ymericus
a. par. 3.
vulgatis
fuerit in
eli de pra
stus, &c.
in anti-
i exēpla
is, vt est
pressam.
Quid
necesse
anti-
cipa-
Ec-